
GIẢI THÍCH PHẨM THỌ HỌC VÔ HỌC NHÂN KÝ

Văn đầu tiên giải thích theo Nhân duyên, ứng đủ tứ Tất-đàn: Học, Vô học biệt tức Thế giới Tất-đàn, Kiến đạo vị tức Vị nhân, Tu đạo vị tức Đối trị, Vô học vị tức Đệ nhất nghĩa. Lại đặc thọ ký tức Đệ nhất nghĩa. Căn cứ Giáo: Ba giáo như văn. Nghiên cứu Như Lai tạng... là Viên giáo. Lại như trong Thông tựa giải thích, nếu căn cứ Quán tâm, thì trong Lục tức cứu cánh tức là vị Vô học, bốn thứ còn lại gọi là học, lý tức phi học phi vô học. Lại Lục tức: Thông thì đều “phi học phi vô học”, phần chân trở đi thì “mà học mà vô học”. Trong cụm từ “Mà học mà Vô học vân vân” thì “vân vân” là: như trước lược nêu. “Hai người tại trong số trên”: Là trong đa tri thức liệt nêu, nay đặc thọ ký vì sao ở đây? Trong câu đáp, tổng luận đặc thọ ký, tại trong một ngàn hai trăm vẫn là thượng lưu trong hạ căn. Tuy có nhiều người được biết, ý là dẫn hạ căn. Nếu vậy thì không đáp câu hỏi trên. Ý hỏi vì sao không đồng chu trên, nay trong đáp chỉ nói thượng lưu trong hạ thì làm sao xứng câu hỏi, nhưng chẳng phải thượng căn là vì dẫn thật cho nên nói tứ Tất-đàn.

